

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A magyarországi szabadkőművesek és az általános választói jog.

Székelyudvarhely, jan. 12.

Mióta a magyar nemzeti törekvéseket és a magyar állam gazdasági önállóságát megtörni akaró kormány a nemzetközi szocialista fegyverbarátság mellett az általános választói jog kérdését korteszszközül napirendre hozta, sok szó esett a magyar szabadkőművesek e kérdésben való szerepléséről is. Sok bizalmatlansággal, de sok tájékozatlansággal is tárgyalta ezt a sajtó és tárgyalja naponta a társadalom. Meg van ennek a maga természetes oka, ha nincsen is meg minden tekintetben a jogosultsága.

A szabadkőműves-szövetségnek az egész világra kiterjedő szervezete van. Tehát nemzetközi természetű. A magyar szocialisták is nemzetközieseknek nevezik magukat. A nemzetközi szocialisták jelszava: „Jogot a népnek“. A szabadkőművesek működése az erkölcsiség, a szabadság, a béke és az igaz szeretet és társadalmi egység birodalmának megteremtésére irányul. Ez a törekvés sem lehet más, mint nemzetközi jellegű. Ezen törekvés folytán állandóan, szüntelenül igyekszik átformálni, átgyúrni a szép és nemes megértésére és követésére az embereket. Erejével, mely mindenkire hatást gyakorol, az erkölcsök nemesedését segíti elő és a szeretettel, melyet kisugároz, rendre-rendre rombolja le azokat a válaszfalakat, melyeket a különböző társadalmi formák állítanak az emberek közé. Munkájában nem avatkozik vallási, állami, nemzeti meggyőződés magyarzatába; tudja, hogy az egyház, a nemzetiség, a haza oly társadalmi formák, melyek egyesítik az embereket, de elválasztva őket a többiektől, sok vonatkozásban éppen az ellenkezőt idézik elő. A szabadkőművesek az emberi jogok érvényesülése érdekében munkálkodnak, mindig a békés, az irányító, a tanító, a megnyerni akaró munkával keresi az eszközöket arra, hogy szerezzen több: „jogot a népnek.“

E sorok írója nem tartozik a szabadkőművesek soraiba; dacára ennek mindig meleg érdeklődéssel kísérte azon munkálkodást, mely hirdeti, hogy mindnyájan egyenlők vagyunk és szeretve egymást, támogatva egymást, kell törekednünk az erkölcsi tökéletesedésre, kiegyenlítve a különféle társadalmi formák előidézte ellentéteket. Talán lehetne a szépet, jót és a nemest minden titokzatosság nélkül is munkálni; talán a XX. században nem szükséges: nem tiltott és a hatalom által elfojtani nem akart célokat a titokzatosság gyakran gyanutkeltő, célzatosan sürített fátyola alá rejteni. De hát ez lehet emberi gyengeség és ha a jót, a nemest, az igaz jótékonytságot valaki nem egyszerűen, hanem esetleg nevetségessé is válható titokzatos formások mellett akarja gyakorolni, azért még nem elítélendő.

A magyarországi symbolikus nagypáholy főhatósága alatt a magyar államban működő szabadkőműves páholyok sok szép és nagy esz-

mének, sok társadalmi jótékonyági intézménynek voltak előharcosai. Kezdeményezésüknek köszönhető egész sorozata az emberbaráti alkotásoknak. A politikát munkálkodásuk köréből kizárták és ennek volt köszönhető, hogy soraikba egyesíteni tudták a nemesen gondolkodók elég tekintélyes számát, tekintet nélkül pártpolitikai állásra, vallásra és nemzetiségre.

Az általános választói jog kérdése, mint az emberi jogokat érintő és az egyenlőség egyik eszköze, mint a társadalmi és osztály-ellentétek megszüntetésének egyik előmozdítója, kellett, hogy a szabadkőműves páholyok munkálkodásába bevonassék. E kérdéssel foglalkozni a szabadkőműveseknek kitűzött nemes céljaikra tekintettel szinte parancsoló kötelességük volt. Habár e sorok írója nem is szabadkőműves, azért elég jól van tájékozva arra nézve, hogy mily keretben foglalkoztak ezen kérdéssel a páholyok és maga a magyar szövetség-tanács is. A szabadkőművesek e kérdéssel az emberi jogok szempontjából foglalkoztak, mint céllal, mint egykoron létrehozandó oly megoldással, mely el nem maradhat itt a magyar államban sem, mint megalakult jogállamban.

Az általános választói jog kérdése a több szabadság, az emberi jogok kérdése; az általános választói jognak az állami szervezetbe beillesztése azonban már a politika kérdése. A jogok, a szabadságok mint célok állanak előttünk, de a jogok érvényesítésének ideje és módja a politika keretébe tartozik és az ideáloknak bármily lelkes keresője legyen is valaki, arra még sem vállalkozhatik, hogy ideáljait az állami, a nemzeti érdek ellenére valósítsa meg. Az államok fokozatosan fejlődtek és amint a természetben ugrás nincs, úgy az állami élet fejlődésében sem lehet ugrásokat kieroszakolni, ha csak az állami érdekeket veszélyeztetni nem akarjuk.

Az ideális állam a mai államjogi elméletek szerint a jogállam. De jogállamot megalkotni csak fokozatosan lehet. A XVIII. és XIX. század államalakulásait megelőző időkben, a francia, a német és olasz egységet megtermő küzdelmekben nem a jogállam volt az alkotó, az csak eredménye lehetett a küzdelemnek, mely az államban a jogegyenlőséget megvalósító törekvéseket követte. Nekünk sem lehet más végcélunk, mint a jogállam megteremtése. De az erre való törekvésben mérlegelnünk kell az előfeltételeket és mindenekelőtt azon eszközöket és módokat kell megvalósítanunk, melyek az egységes magyar államot létrehozzák és megerősítik.

E sorok írója is hiva az általános választói jognak, sőt talán őszintébb hiva, mint az ügyeket ma vezető társaság, mely az általános választói jogot csak mint korteszszközt vette a nemzeti akarattal szemben igénybe és akarja kihasználni a nemzeti érdekek ellen. De azért azt tartom, hogy kétes játékokra vállalkozni a magyar állami érdekek ellen a választói jog kérdésében jó hazafinak nem szabad; meg kell, de meg is lehet az általános választói jog kérdését oldani a nemzeti érdekek sérelme nélkül,

az emberi jogok érvényesülése mellett, de a magyar nemzeti állam veszélyeztetése nélkül. Aki ezt akarja, annak szembe kell állani mindazokkal, akik nemzetközi jelszavak mellett akarnak magyar politikát csinálni és osztrák érdekeket kielégíteni. A szabadkőművesség szép és nemes intézménye nem állhat oda a magyar nemzeti érvényesülését, a magyar nemzeti állam megalakítását meggátolni akarók táborában sem nyíltan, sem hallgatólag. Az általános választói jogért küzdők táborába tartozhat minden jó hazafi, oda kell tartoznia az emberi jogok harcizosainak, a szabadkőműveseknek, elsősorban; de ha a szabadkőművesség a nemzetközi irányzat támogatására vállalkozik, akkor nem marad intézményének alapszabály szerinti keretében, hanem politikát csinál. Eddigél a szabadkőművesség világra szóló szervezete sehol sem csinált politikát, mindig és mindenütt akarta és össze is tudta egyeztetni nemes törekvéseit a nemzeti érdekekkel és akart és tudott tényezője lenni ama hazafias társadalmaknak, melyek részesei voltak nagy állami és nemzeti alkotásoknak.

Nekünk szegény magyar államnak jutott a szerencsétlenség, hogy meggondolatlan, magukat államférfiaknak tartók „törekvő“ jelszavakat dobva felszínre, csábító szavakkal akarják félrevezetni hogy így a nemzeti állam megalakulását tegyék lehetetlenné. Nemzeti és állami létünk alapjait zgatják meg ily törekvések.

A szabadkőművesség az ideálokat keresi, a távol célok érdekében munkálkodik; a politikai az állam és nemzet közelfekvő és máról-holnapra megvalósítandó érdekeit tartja szem előtt; a szerepeket megcserélni nem lehet, de nem is szabad. A szabadkőművesek ideálok keresői, de a napi politikában jó hazafiak és ha azok, aminthogy azok, akkor ügyelniük kell arra, hogy ne legyen velük szembe elmondható: „Nem vették észre, hogy az öntudatosan kért és jóhiszeműleg megadott kedvezmények csak átmeneti eszközei a végcél biztosításának, mely végcél megbolygatná az egységes magyar nemzeti jelleget, meggátolva az egységes magyar kultúra és társadalom fejlődését, egyelőre az életképtelen poliglott magyar államot hozná létre s annak idején, kedvező pillanatban, a felbomlás magvait így már eleve magában rejtő magyar államot a feloszlás gyászos örvényébe hajtáná“. Az általános választói jog megvalósítandó, de úgy, hogy Magyarország jövőendő létének alapjai meg ne inogjanak.

Nem szabadkőműves.

BELFÖLD.

Határszéli rendőrségek. Ismeretes, hogy a ki- és bevándorlás ellenőrzésére határszéli rendőrségeket szerveznek. A minisztertanács végleg döntött az iránt, hogy a törvényt 1906. évi január 15-én életbeléptetik. Határrendőrségi székhely Erdélyben kettő lesz, még pedig Brassóban és Beszterczén, vagyis a Székelyföldre egy se jut. Pedig a Székelyföldnek 4 nagyobb forgalmu átkelő állomása van: Gyimes, Sósmező, Tölgyes és Bodza. A ki- és bevándorlás különösen Gyimesen át — hol vasut is van — nagy

méletű. A tuznádi székely kongresszus is a kívándorlás csökkentése módjainak megbeszélésére tartatott s ott kifejezés adatott a határszéli rendőrség felállításának, abban a meggyőződésben, hogy egy ilyen állomást a Székelyföld fog kapni. Miért mellőzték hát most? Nem ismerték a viszonyokat, vagy szándékosan hagyták ki a Székelyföldet?

Egy hó közigazgatása. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 10 én tartotta folyó havi ülését Ugron János főispán elnökle mellett. Tárgysorozat rendén elsőnek Damokos Andor alispán tette meg jelentését. A tárgyalás alatt álló december hó folyamán alispáni iktatóra 739 drb. érkezett, melyből 650 nyert elintézést. Utlevél 178 drb. adatott ki. — *Baradás* András jelentéséből kitűnt, hogy a hó végével gyámság alatt 12774, gondnokság alatt 155 egyén maradt. Az árvaszék iktatójára az év folyamán 14624 ügydarab érkezett, melyből 168 maradt elintézetlenül. — Dr. *Lengyel* József m. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot kedvezőtlen volt. A kórházban 204 beteg részesült ápolásban, kik közül a hó végén 96 további ápolás alatt maradt. Orvosrendőri hullavizsgálat 8 esetben tartatott. — *Ember* János kir. tanfelügyelő jelentése után *Stratzinger* Emil pü. igazgató számolt be decz. hóról. E szerint egyenes állami adóban befolyt 13862 kor. 33 f. (133,110 kor. 52 fillérrel kevesebb, mint az előző évben). Hadmentességi díjban 160 k. (3807 kor. 06 f. kevesebb). Bélyegben 6389 k. 15 f. (6592 kor. 66 f. kevesebb). Fogyasztási adóban 65,256 k. 06 f. (10,427 k. 94 f. több). — *Diemár* Károly kir. ügyész jelentéséből kitűnt, hogy a törvényszék és a két járásbíró fogházában 3 vizsgálati és 83 elítélt fogoly volt. — Az áll. építészeti hivatal jelentését *Leichtner* Gyula kir. mérnök terjesztette elő. Lényegesebb mozzanat nem merült fel. — *Zonda* József állatorvos jelenti, hogy az állategészségügy kedvező volt. — Végül *Daniel* Lajos közgazd. előadó tette meg jelentését. Az előadói jelentések letárgyalása után az egyes albizottságokat egészítették ki. Megválasztottak: a fegyelmi választmányba rendes tagokul *Nagy* Sámuel dr. és *Szó* Gáspár, póttagokul *Kovács* Ákos és *Stratzinger* Emil. Az eideszeti bizottságba *Sándor* Mózes. Jegyzője: *Szabó* Gábor. A másodfoku erdei kihágások bíróságába rendes tagnak *Máthé* Pál, póttagnak *Daniel* Károly. A gyámügyi felelősségi küldöttségbe póttagnak dr. *Mezei* Ödön. A fogházvizsgáló küldöttség tagjaivá *Kovács* Ákos és dr. *Mezei* Ödön választottak meg. A munkaadók és munkások között felmerülő vitás kérdések elintézésére hivatott másodfoku bíróságba beválasztottak: *Máthé* Pál, *Sándor* Mózes és dr. *Mezei* Ödön. Végül egy néhány magántermészetű ügyet intéztek el, mely után a gyűlés véget ért.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, jan. 12.

A politikában ismét némi élénkség észlelhető. A kettős ünnepnapok alatt Apponyi Nagybányán mondott intranzigens, éles hangú beszédet, Kossuth Ferenczcel a félhivatalos Bud. Tud. kezdett heves tollharcot, az ellenzék részére háritva az erőszakosságok megkezdését. A törvényhatóságok közül Szolnokmegye általános meglepetésre leszerelt, s az ottani alkotmányvédő bizottság kimondotta, hogy a további működést nem tartja észszerűnek. Debreczenben folyik a vizsgálat s tömegével történnek a letartóztatások.

Nagybányán Apponyi gróf körülbelül arra az álláspontra helyezkedett, a helyzet tisztázására nézve, mint annak idején Tisza István. Hogy meg kell kérdezni, szavaztatni a nemzetet.

Mivel azonban a Tisza István által megszavaztatott nemzet részéről megnyilatkozott többségi vélemény erejét és súlyát azzal az állítással igyekeztek később meggyöngíteni, hogy az nem az egész magyar nemzetnek, hanem csak a választói joggal fölrüházott nemzet részlet többségének véleménye: Apponyi Albert kellő politikai előrelátással a helyzetre, már az általános titkos választói jog alapján óhajtja megszavaztatni a nemzetet. A nemzet megkérdezés keresztülvitelét úgy képzei, hogy a márczius elsején egybegyűlő képviselőház elé terjesztenének egy széles alpra fektetett törvényjavaslatot az általános választói jogról, s annak megszavazása, illetve törvénynyé válása után oszlatnák fel az

országgyűlést és írják ki az új választást, de biztosított királyi szó mellett, hogy a megnyilatkozó nemzeti közvélemény előtt föltétlenül meghajol a másik törvényhozó tényező, a korona is. Az bizonyos, hogy a helyzet tisztázásának ez lenne a legegyszerűbb útja; de az okos dolog foganatosításának két erős akadálya van. Az első akadály azok részéről merülne fel, akik az általános titkos választói jognak nyílt ellenzői; a második pedig azok részéről, akik a 67-es alaphoz ragaszkodva, a függetlenségi párt hódításától féltik a kiegyezést. Az első akadály az országgyűlésen merülne fel, ahol az általános titkos választói jog ellenzői okvetlenül megobstruálnák, tehát megakadályoznák az erre vonatkozó törvényjavaslat megszavazását. A második akadály a korona részéről merülne fel, ahol a legszelidebb, legjámorabb törekvést is farkasbörbe lehet bujtatni, csak rá kell mutatni, hogy ezt Apponyi Albert is akarja. Akkor rögtön felvetődik a kérdés is, hogy miért akarhatja, mert bizonyosan tudja ez a fáradhatatlan agitátor, hogy a nemzet közvéleménye az általános titkos választói jog alapján is a függetlenségi párt mellett nyilatkoznék meg nagy többséggel. Ez azután éppen elég arra nézve, hogy a nemzet megkérdezésére nézve többé egyetlen egy szó se essék a korona árnyékában. Hiába is óhajtjuk tehát a kinos politikai helyzetnek ilyen módon való tisztázását: abból — legalább hamarosan — alig ha lesz valami.

*

Magasrangú miniszteri tisztviselő, aki a válság során a közigazgatási téren jelentékeny szerepet játszik tudósítónk előtt a következő érdekes nyilatkozatot tette a várható eseményekről:

Szerinte is most már abszolutizmusnál egyéb alig várható. Az abszolutizmus életbeléptetének határnapjául ez évi márczius hó elsejét jelölte meg. Szerinte a Fejérváry-kormány teljesen törvényes és alkotmányos kormány és eddig nem tett semmit és nem is fog semmit sem tenni, aminek erőszakos vagy abszoliztikus íze lenne.

Ha márczius elsejéig nem lesz béke és nem tartja valószínűnek, hogy lenne, akkor lehetetlen az országgyűlést újra összehívni, ha pedig nem hívják össze, kész az abszolizmus. Ennek a megcsinálására már Fejérváry nem vállalkozik, elmegy és vele mennek összes társai, akik a nyílt abszoliztikus uralmából nem kérnek részt. Az általános feltevés az, hogy Fejérváry után már csak valamelyik Feldzeugmeister jön és katonai kényszeruralom alá veti az országot. Ez tévedés; Fejérváryval és társaival nem merült ki azoknak a magyar embereknek sora kik parlament ellen és parlament nélkül is készek kormányozni. Vannak olyan magyar emberek is, akik már ma kínálkoznak, hogy nemcsak parlament, de törvények nélkül is teljesen önkényesen kormányozzák az országot és erőhatalommal kiveszik belőle, amit „szépszerével“ nem akar megadni. Kormánykörökben már ismerik annak a magyar embernek a nevét, aki vállalkozik rá, hogy Magyarországon megcsinálja a polgári abszolizmust. És mivel Bécsben is tudják, hogy Magyarországon ilyen is van, még keveselik mindazt, amit Fejérváryék az alkotmány ellen vétenek. Eredetileg az volt a terv, hogy márczius elsején az országgyűlést föloszlatják és csak hat hónappal később írják ki az új választásokat. Időközben erős propagandát csinálnak az általános választói jog mellett és ennek alapján igyekeznek pártot szerezni a házban. Éppen az abszolút kormányzásra kínálkozó teszik lehetetlenné azt a tervet és ma már a miniszteri irodákban csak arról folyik a szó, hogy mit csináljanak majd a tisztviselők, ha a fenyegető abszolizmus tényleg beüt.

Hogy polgári kormányzó mellett katonai adlátus is lesz, az kétségtelen, de egyelőre a katonai polgár rendelkezése alatt fog dolgozni. Hogy nem lesz-e ez utóbb fordítva, azt ma még nem lehet tudni. — Ezeket beszélte a beavatott tisztviselő. Ijesztés akar-e ez lenni, vagy valóság, ki tudja? A valószínűség ma úgy mutatja, hogy valóság.

*

Kietlen, hideg sivárgásával szakadt ránk a tél, amely még sohasem volt annyira tél mint

most. A hideg szél testet és lelket fagyasztóan sivit végig az utcákon s míg görgeti a fagyos, kemény rögöket, összedidernek a lelkek. Sötét hideg tél van Magyarországon.

Farsang küszöbén állunk. A jó kedvről, a vidámságról kellene zengeni bohókás pajzán énekeket. A pajkos, álarczos manók kaczagását azonban tulsirja egy keserű nagy sirás... Karneval, te máskor édes pajkos herceg, neked ugyan befellegzett most.

Nincs itt farsang, nincs itt jókedv, vigság. Csak tél van és szomorúság. Haldoklik itt az élet; pusztulás, sorvadás mutatkozik minden téren. Az államgépezet csüggedten, leverten áll; kerekei nem mozognak. A hatalmas államtest halálosan megsebezve, roncsokban hever. Ami mozgást még itt sejtünk, az már nem az élet mozgása, az vonaglás. Egy sorvadó test végvonaglása. Annyi, de annyi betegség gyötri ezt a szerencsétlen nemzetet. Betegségek végtelen sora, amelyeknek mindegyike halálos. És még csak kísérlet sem történik az orvoslásra. Betegségünkben is a legnagyobb nyavalyánk a csöndes megadás a saját életünkről való lemondás: belenyugodás az elmulásba. Micsuhog a fejünk fölött a bécsi enyészet.

Az ország tétlenségre van kárhoztatva. Még az élethez való természetes ragaszkodás ösztönszerű mozdulatait sem teheti meg. Ebben is megakadályozzák. Egyedüli mozgás itt a vonaglás. A kinos, a borzasztó, a halálos vonaglás.

„A hivatalnok hitele.“

Székelyudvarhely, jan. 13.

E lap folyó évi 2-ik számában, a most jelzett czimen egy cikkely jelent meg, melynek hangja és iránya arra mutat, hogy szerzője valamely pénzintézet kötelékében áll. Semmi kockázat a pénzintézet részéről, busás kamat-hozadék javára, egyetemleges felelősség és minden kigondolható teher a tisztviselő vállára; nohát tisztelt „Ó“ ur, ilyen nem a tisztviselő barátja tanácsol, hanem egy érdek-szövetség alkalmazottja.

Azonban ezek ellenére is, a tisztviselők ezrei lekötelve lennének Önnek tisztelt „Ó“ ur, ha a fölvetett gondolat, habár más kiadásban is testet ölthetne, magyar ruhát és sarkantus csizmát már csak mi adnánk neki, de Önt tartanók értelmi szerzőnek.

Mi is hát a kérdés lényege? Koldusok, hitelképtelenek, megbizhatlanok vagyunk mi közhivatali funkcionáriusok oly annyira, hogy a „legkisebb iparosnak, krajzlerosnak, sőt talán még az egyszerű munkásnak is több hitele van“, mint nekünk.

Ezt a nagy súlyú kijelentést igyekszik tisztelt „Ó“ ur indokolásában kissé enyhíteni, megemlítvén, hogy javadalmazásunk oly csekély, hogy abból a mindennap terheivel tengődni lehet ugyan, de tőke szerzésre még gondolni sem lehet.

Ha tehát ez utóbbi kijelentés igaz, minthogy igaznak tartjuk mindnyájan: akkor hogyan gondoljunk a tőke-gyűjtés oly módjára, mely a napi élet szükségletére is alig elegendő javadalmazásunk nagy részét lekötí a fölveendő tőke törlesztés, kamat járuléka, valamint az életbiztosítási díj részleteire és még ezen felül számolnunk kellene ugy-e az egyetemleges fizetési kötelezettségből folyó következményekre is?

Nem úgy tisztelt „Ó“ uram! Igaz, hogy szegények vagyunk, de megbizhatóságunkat, becsületeségünket még eddig senki sem vonta kétségbe. Általánosítani pedig nem szabad! Hány csődöt hirdet évenként a magyar bíróság? Azért kereskedőinknek, bárha egy-egy akad, kit család bukásban talál vétkesnek az igazságszolgáltatás, az általános becsülete és hitele mindig meg van! Meg van és meg lesz a mi hitelünk is mindig, csak az most már a kérdés, hogy ezt a hitelt, mely módozat mellett használjuk fel úgy, hogy az magunk és családunkra nézve gyümölcsözőzzék.

A magyar földhivatalintézet megértette népünk panaszát, teljes készséggel aietett segítő kezet nyújtani székelyeinknek és hogy intézkedése nem ért el oly eredményt, melyet készsége óhajtott: annak oka föltétlenül abban rejlett, hogy alapszabályai által engedett kölcsön minimumot már egyetemleges felelőséggel nyújthatta volna azoknak, kiknek mondjuk ötven-tizen együtt volt akkora szükségletük, mint a meghatározott minimum. Ezt az egyetemlegességet

a magyar természet anyagiakban nem ismeri és nem is veszi be. Politikai dolgokban fényesen állja; de már a magánjog terén az „enyém és tied” elvéhez szigorúan ragaszkodik.

De menjünk tovább. Évekkel ezelőtt Budapesten megalakult egy intézet, melynek keresztneve: „Első berlini óvadék társaság”, melynek üzletköre kizárólag azon állami és magánvállalati alkalmazottakra terjedt ki, kik valamely óvadék letételére lettek kötelezve. Ez a társaság az óvadékköteles tisztviselőtől a már befizetett összeget megvette, vagyis a tisztviselőnek visszafizette, azok helyett pedig, kik még nem fizették be, készpénzben letette és mit kívánt ezért? Az állam által fizetendő 4%-os letéti kamatot és az illető tisztviselőktől ezen felül 4%-os kamat járulékát. Igaz, hogy az általa befizetett tőke tulajdonjogát fentartotta magának, arra az esetre, ha a tisztviselő óvadék-köteles állása bármilyen okból megszűnik és az államkincstár arra jogot nem formál. Nem kell sem egyetemleges kötelezettség, nem fizető kezesség. Viseli befektetett tőkéjének kockázatát, de egyben élvezi a milliók szokatlan nagy kamat hozadékát. Hány óvadék-köteles tisztviselő károsodik, maga, vagy mások hibájából állását veszti; mely esetben a kincstár jogos igénye az óvadékra beáll és mégis prosperál ez a társaság fényesen, még pedig azért, mivel a veszteséget busásan pótolja az a szokatlan kamat-hozadék, mely nagy összegnél teljesen ki van zárva.

Igaz-e tisztelt „Ó” ur, hogy minden szentnek maga felé hajlik a karja? Ha igaz, akkor Ön ezekkel a karokkal ezt a „hitele-vesztett” tisztviselőkart egy öleléssel akarja valamely biztosítási intézet polyp karjaiba dobni, honnan pedig az életben nincs többé szabadulás. Ön nem akar semmit veszíteni, de nyerni mindent. Hát ez az egoizmus szempontjából helyesen megokolt cselekedet, de óva intem kartársaim ezreit, tartsunk mi csak Laokoon intésével: „Timeo Danaos et dona ferentes.”

Könnyen meg lehet minket segíteni tisztelt „Ó” ur a fölvetett eszme egy kis módosításával is, melyhez nem kell sem 1-ször „a szövetkezet erre hivatott szervének ajánlása”, sem 2-ször „az illető életbiztosítási kötvényének letétele és lekötése”, sem pedig 3-szor „az illető hivatalnok fizetést adó hivatalának joghatályos nyilatkozata.”

Kell azonban egy szentesített törvény és azután kell egy oly pénzszoövetkezet, mely míg egyfelől működését nem alapítja kizárólag tőkegyűjtés és tagjai busás jutalékainak céljaira, addig másfelől az orránál tovább lát és közügyet is szolgál.

A törvény azért szükséges, hogy abban szolgálati pragmatikánk be legyen cikkelyezve, hogy a fejlődött igények és napi piac könyörtelensége bár nagyjában kielégítést nyerjen, hogy áthelyezhetlenségünk és elmozdíthatatlanságunk be legyen iktatva, hogy ugyanazon helyen és állásban haladassunk fizetésben az elérhető legmagasabb fokig, hogy fészket rakhassunk, melyben a családi élet melege sarkalja munkaerőnk, a közözetlen szolgálatára.

Ha ezt megkaptuk, akkor jöjjen az az intézet, mely nagy tőkéjét becsületes, de nem uzsora-kamat mellett óhajta elhelyezni.

Megvesz egy szabad teret, parcellázza, fölépíti arra azt a házikót, mely az illető tisztviselő igényének megfelel, a kulcs átadásával követelését zálogjoggal a telekre bekebelezeti, azt az összeget, mely a tőke és kamat törlesztésére szükséges — a tisztviselő beleegyezésével bírólagon lefoglaltatja, mit az állampénztár közeleltségűleg minden hónapban, a lakásbért pedig minden negyedévben pontosan kifizet az intézetnek.

Az államkincstár adómentességet biztosít ezen házra, nem a fennálló törvények szerinti időre, hanem biztosítja azt a törlesztés egész idejére, egyúttal biztosítja ezen eljárással összekötött bélyeg és illeték mentességet. Így a tisztviselő lefizeti a ház értékét, csekély javadalmazása nincs elforgácsolva még a biztosítási díjakra is és élete végén elmondhatja, hogy van látható tőke megtakarítása.

Ha netán időközben a kötelezett elhalna és családja a kötelezettségnek nem tudna, vagy nem akarna megfelelni, a ház gazdát cserél, vagy bírói árverésen, vagy szabad kézből; az intézet nem vesz semmit s a család is esetleg a befizetett összegből valamit visszakaphat.

Ha azonban a javadalmazás fölöslege megengedi azt, hogy a tisztviselő egyidejűleg életbiztosítást is kössön s ez halál esetén a kár terhének fedezetére számoltatik el, ez elismerem, hogy a család érdekében föltétlenül üdvös és hasznos is, de hangsúlyo-

zom, hogy ez csak abban az esetben lehetséges, ha a napi szükséglet fölösleget mutat.

Vannak ma is oly intézetek, melyek az ily irányú tőke befektetést tisztességes elhelyezésnek tekintik és úgy tudom, hogy még a Megyei Takarékpénztár is ily ügyletet szívesen lebonyolít s ha ez igaz: úgy az előadottak szerint javadalmazásunk becsületes rendezése és szolgálati pragmatikánk mellett, a menyiben végrehajtási törvényünk a biztosítás és pénztári elszámolás iránt intézkedik; csak jó akarat és cselekvés szükséges e kérdés megoldásához. Egy pedig nem szükséges: valamely érdek vagy pénzszoövetkezet kapzsisága.

Mátéffy Domokos.

UJDONSAGOK.

Székeljudvarhely, jan. 14.

Egyről-másról.

Elmultak az ünnepek. Megint minden a régi. Az emberek újra hozzáfogtak a hajszához, turja mindenki a kereset forrásának barázdáját és az ideg ölé munkában újfent annyi a panasz, mint korábban volt. Sőt talán még többet panaszkodnak az emberek. A kereskedő, az iparos akár bezárhatná a boltot seuki sem fordítja feléjük a rudat. Az üres tárczáju közönség elhiszi a sok szomorú vallomást, de nem tehet róla, ő maga is rettenetesen érzi a pénz hiányát.

Bezzeg karácsony táján élénk volt a forgalom, nyüzsgő emberek adták kézzől-kézre az iparos, kereskedő ajtók kilincseit. Noha a közönséget nem az az elv vezette, hogy egyszer egy esztendőben csináljon a kereskedő világnak is jó napokat, és talán meg se is gondolták, hogy mit vesznek, és vettek. Hazai-e avagy külföldi, azzal nem törődtek a vevők, talán a kereskedők sem, a sok forint, pénz akkor is, ha osztrák portékáért fizetnek, akkor is, ha a tárgyakat a hazában készítették-e.

Az eredmény aztán nem lehetett más, a vásárlási felbuzdulás után, mint a pangás: mert a használt tulajdonképpen nem azok könyvelték el, a kik a bécsi gyárosok portékáját eladták, hanem azok a kik a portékát ide beküldték. A hazai pénz nem marad idehaza, nem itt jár kézzől-kézre. Itt nincs készanyag ahhoz, hogy a forgatókét növelje és a pénzforgalommal a köznyomort enyhítsük. És ha anyagunk lenne is, ha van is olyan ez a publikum, hogy a magyargyártmányt meg nem veszi, mert beteges fölfogásunk és azt hisszük, hogy a brassói, gácsi szövet mindjárt jobb, mihelyt reafogják, hogy angol gyártmány.

Vajon mibe hibás a vásárló közönség? Abban első sorban, hogy erős sovínista ott, a hol palaczkok mellett kell kiönteni a magyar ékeesszólás dikcióját, de szűkkeblű ott: a hol a pénz beszél és a hol tettekkel kell a hazafiságot bizonyítani.

Ez az iparpártolási közönbösség azonban mélyreható gyökerű. Magyarország kezdetlegesen ipar állam. Az iparpártolási akció csak akkor lesz koncentráció erejű, ha a nagytőkék nem fogják szégyenleni az ipart, ha itt is létesülnek gyárak, a melyek nem szórványos területen teljesítik a misziót, hanem mindenfelé a hazában füstölő kémények hirdetik azt a józan elvet, hogy az agrár állam mellett is párhuzamban haladhat az ipar.

A mostani állapoton csak a vásárlók és kereskedők összetartó ereje változtathat eredményesen. Ez ha hazai terményt vesz, emez ha hazai ipari készítményeket tart. A végeredmény azonban csak akkor lesz igazi, ha nekünk magunknak lesz bőséges és művészi kivitelű olcsó áruink, a mikor az iparos idehaza talál piacot készítményeink eladására és nem kell idegenbe vinni azokat a tárgyakat, a melyeket újból haza hozunk drága pénzért.

Ez a végleges megszüntetése a pangásnak, még messze időkre nyulik. A gyárak létesülése nem megy olyan hamar mint egy fecskéfészék megépítése. Egy fecske pedig nem csinál nyarát.

Az iparpártolók ligája azonban már a gyárak megépítése előtt életképes erőt önthet a pangó, vértelen ipari világba, ha hazai gyártmányokat vásárol és bizonyítvánnyal nem a hazafias iparosokon és kereskedőkön fog mulni, ha ide haza is lesz készítő és vevő.

A józan kereskedelmi törvény az: hogy mentől sürűbben forogjon a sokkrajczár, mint a ritka forint. A pénz kézzől-kézre adása élénkebbé teszi a társadalmat és nem kell attól félni, hogy a pénz megszűnik és nem lesz oly imponáló erejű. A tömeg emberek kezében megoszló pénz új és új keresetforrásra utalja az embereket, míg egy-két kiváltságos boldog halandója a teremtésnek csak luxust űz a maga boldogságából.

A nap ereje sem volna oly fontos éltető, ha egy pontra ontaná sugarát, míg széjjel ágazó sugarai oly hatalmas egészsze teszik, mely az egész világnak nyújtja javait, mely szétforgácsoló sugarai daczára oly becsülettel betölti rendeltetését.

Ez az elemi disztinikció is mind azt bizonyítja, hogy a megoszló pénz, a pénz forgalma a kézzől-kézre adás, de magában véve az emberek összetartó ereje, képes megszüntetni a pangást, képes kideríteni az emberek felett a beboruló eget.

A Jótékony nőegyesület mult hétről elmaradt fillérestélyét szerdán, jan. 17 én megtartja. Az estélyt Kassay Irénke és Molnár Margit rendezik, kik, mint értesítenek szép programot állítottak egybe.

A postadíjak fölemelése. Négy-öt esztendővel ezelőtt mezt végbe az ország közönségének szerfölött nagy visszatetszése mellett a levelezőlapok árának fölemelése. Azóta ezen a téren semmi sem történt s nem akadt olyan oktalan miniszter, aki a postát megdrágítani igyekezett volna, mert hiszen kétségtelen, hogy az államnak a postából amugy is több millió tiszta haszna van. Most azonban, amint rebesgetik, megint változás lesz és pedig olyan, amely miatt a közönség ugyancsak szívni fogja a fogát. Az a nevezetes nap, amelyen a magyar posta megint megdrágul, márczius elsején köszönt be, hogy még emlékezetesebbé tegye e kormány szomorú működését. Márczius elsejétől kezdve a zárt levelekért a belföldi forgalomban már nem 10, hanem 14 fillért kell fizetni s így minde egyes levél küldése 4 fillérel többé kerül. De drágább lesz még a magyar posta más viszonylatokban is, a közönségre nézve pedig ugyanannyi kiadási többletet jelent. Hogy az egykori mindenkit föllázító eljárásnak némi enyhületet adjanak, a levelezőlapok árát ismét 4 fillérből szabják meg. Amint a drágításból látszik, a magyar posta mindinkább rosszabb kezébe kerül s azt tisztán üzlettel igyekeznek tenni, kárt okozva az egész országnak, de különösen kereskedelmének. Az osztrák minta után indulnak most is, biztonságául annak, hogy nekünk mindig azt kell tennünk, amit a hozánk forrasztott Ausztria cselekszik.

Diák-bál. A református kollegium ifjusága ez évben is megtartja kedélyes multságáról híres diák-bálját. A bál a Budapest-szálló helyiségeiben lesz megtartva és napjaul február 3-ikát tüzték ki. A rendező-bizottság éléa Szabó Árpád tanár áll, míg az ifjusági elnök Kovács Gábor, Lányi Andor, Szarka Béla, alelnökök, Hegyi András, Bartha Albert ellenőrök, Rimaszombati Imre pénztáros, László Jenő titkár és még 49 rend. biz. tag. Az estély belépti díja személyenként 2 kor., család-, illetve páholyjegy (3 személyig) 5 kor., tanulóegy 1 kor. A rendezőség a meghívókat a mai nap küldi szét.

Szabad-Lyceum. Ma d. u. 2 órakor a szokott helyen Spaller József szakiskolai tanár tart előadást.

Vadásztársaság Udvarhelymegyében. Igen életrevaló üdvös eszme megvalósítását vette tervbe dr. Damokos Andor alispán. Ugyanis több oldalról felmerült az óhajlás, hogy Udvarhelyvármegye vadállományának a megóvása s így a vadászok megszorítása érdekében valamit tenni kell. Ezen célból és a vadtenyésztés előmozdítása mellett a vadászatnak okszerű gyakorlása és fejlesztése céljából vadásztársaság lenne alakítandó. E végett Damokos Andor alispán a vadászokat f. hó 18-án d. u. 3 órára a vármegyeház kis tanácstermében tartandó előzetes értekezletre hívta össze. Nincs kétségünk, hogy a megjelentek az ügy fontosságát átérzvé, az egyesület létrehozásának mi sem állja útját.

Eljegyzés. Halbach Jakab áll. szakiskolai művezető eljegyezte Friedrigger Gizella kisasszonyt.

Az utolsó hét műsora. Hétfőn, jan. 15. Székely Sándor jutalomjátékául félhelyárrakkal: „Hajduk nagyja. Kedden, jan. 16-án a helybeli sétatér javát nagy ujdonság: „Jerikó falai. Szerdán, jan. 17-én nagy zónaelőadás félhelyárrakkal: „Nagyenyedi két fűzfa. Csütörtökön, jan. 18-án, utolsó előadás, Uti Gizella jutalomjátékául: „Vasgyáros.”

Rendelet a sajtószabadság ellen czimmal egy helyi lapban Dr. Himléder Fels Ákos cikkézvén, bírálat tárgyává teszi Damokos Andor alispánnak 5551. szám alatt kiadott azon körrendeletét, melyben a községi előjárásokkal tudatja, hogy a vármegye hivatalos lapja kiadót cserélt, s így sem egyik, sem másik helyi lapra nem tartoznak a községek előfizetni. A említett cikk jóllehet az Udvarhelyi Híradót nem említi fel, azonban miután a hivatkozott körrendeletben mi reánk is történt hivatkozás, és mi ennek daczára sem látunk merényletet a sajtószabadság ellen, szükségesnek tartjuk a dolgot a maga lényegében, röviden bár ismertetni. „Udvarhelyvármegye hivatalos lapja.” czimmal a megye immár negyedik éve, hogy lapot szerkesztett, melyre a községek koronájával tartoznak előfizetni. Az eddigi szerződés értelmében a lap kiadója, köteles volt a saját tudonát képező társadalmi hetilapot is megküldeni a községeknek. A hivatalos lap kiadójára vonatkozó szerződés a mult év végével lejárván, a lap kiadói jogát, mint előnyösebb ajánlattevő, e lap könyvnyomdája nyerte el, oly módon azonban, hogy a ko-

rábbi szerződés azon tétele, miszerint a hivatalos lap kötelezett előfizetének egy másik lap is hivatalból megküldendő lenne, elmarad. E kiadó cseréről ugyanis az alispán értesítette a községet és rendeletében azt is tudomásukra hozza, hogy a dolgok illetén fordulata folytán a községek sem erre, sem arra a lapra nem tartoznak előfizetni, amiben a megváltozott szerződés alapján mi semminemű sérelmet nem tudunk felfedezni, annyival is inkább, mivel továbbmenve úgy szól a körrendelet, hogy ha a község valamelyik lapra mégis előfizetni óhajt, úgy azt a képviselőtestület határozata alapján megteheti. Nem kutatjuk, bár kétségtelennek látszik, hogy a régi szerződés azon módosítása, miszerint a hivatalos lap kiadója a tulajdonát képező politikai lapot nem kell, hogy küldje a községeknek, s a körrendelet ily formában való kibocsátása is, azon egyszerű okból származik, hogy úgy ez, mint az a lap, politikai párt szolgálatában áll, már pedig politikai irányokat szolgáló lapokkal a községek közigazgatást politikailag befolyásolhatni, nem helyesíthető. Ezt tartottuk szükségesnek az igazság érdekében elmondani.

Protestáns estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség egyházi értekezlete ma, *vasárnap d. u. 5 órakor* a ref. kollegium tornacsarnokában tartja harmadik egyházi estélyét. Ez alkalommal a rendezők a következő érdekes műsort állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Tebened biztunk XC. Zsolt. 1. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szaval *Fülöp* Erzsike. 4. Felolvasást tart *Vári* Albert unitárius lelkész. 5. Énekel *Szemerjay* Károlyné. Harmoniumon kíséri *Molnár* Margit. 6. Részlet Petőfi Apostolából. Szavalja *Dénes* János VIII. g. o. t. 7. Elnöki zárzó. 8. A gyülekezet éneke. Áld meg Ur Isten a te népedet. Ezen estélynek különös jelentőséget kölcsönöz, a szép programon kívül az, hogy az új harmonium ez alkalommal fog először megszólalni. Az estély rendezői: *Kassay* Irén és *Molnár* Margit. Belépés ingyenes; kegyes adományok a harmonium vételéből fennmaradt tartozás kifizetésére szívesen fogadtatnak.

A „Oklándi olvasókör“ évi rendes közgyűlését f. hó 18-án d. u. 5 órakor a kör helyiségében fogja megtartani. Tárgysorozat: 1. Dr. *Papp* Ferencz elnöki megnyitója. 2. *Pál* Ferencz titkár évi jelentése. 3. Számadás 1905. évről. 4. Költségvetés megállapítása 1906-ra. 5. Általános tisztújítás. 6. Indítványok.

Községi és körjegyzők lapja. Az udvarhelyme gyei jegyzői egyesület hivatalos lapjának az „Udvarhelyi megyei községek és körjegyzők közlönyé“nek első száma, e lap könyvnyomdájának kiadásában ma jelent meg. A tartalmas folyóirat vezércikkét *Gálffy* István fenyédi jegyző, a lap felelős szerkesztője írta. Cikkekben a lap programját adja. A lap célja a községi közigazgatás nagy mezején szerzett tapasztalatok bemutatásával, egy oly helyet biztosítani, hol a közigazgatás alantosság közegei a községi elöljárók is találjanak egy biztos otthont gondolatiknak; mondhatják el a faluban történt különféle eseményeket, hogy azokból a jó átszűrődjék a megye minden községében, a rossz pedig szorultjon ki mindenünnen. A jegyzői kar rég várta az időt, hogy ezen munkát megkezdhesse, magát képezhesse és községi közigazgatásának egy egyöntetű szaklapot állítson be és most Isten kegyelméből testet öltött a gondolat. A folyóirat ezután a Jegyzői-egyesület alapszabályait közli, majd pedig újra a felelős szerkesztő „Hogyan lépünk az erdőtervény revíziója érdekében akcióba?“ címmel irt egy igen tartalmas cikket, melyben ismerteti az erdőbirtokosságok sérelmeit. Végül döntvények foglaltatnak a lapban, mely nyolc nagy oldal terjedelmű. Előfizetési ára egy évre 4 kor, azonban az „Udvarhelyi Híradó“ körjegyző előfizetői ingyen kapják.

Korcsolya-egyesületi hírek. A Korcsolyázó-egyesület f. hó 8-ikán tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy f. hó 20—25-ike körül jégversenyt rendez és a jutalmakra 150 koronát megszavazott. A részletes programot jövő számunkban ismertetjük. Megállapították, hogy a korcsolyázási idő délután 10 órától 1-ig és délután 2 órától 4-ig tart. — A közönséget a választmány ez uton értesíti, hogy napi, illetve nézőjegy váltása nélkül a pavillonban és a pályán időzni tilos. A tagok és a közönség a most kibocsátott egyesületi jelvényt, illetve váltott napijegyet láthatólag tartozik hordozni. — A pálya kedvező idő esetén minden hétfő, szerda és péntek délután fél 6 órától fél 8-ig világítva lesz. E napok délutánján a pálya zárva van. — Végül a választmány sajnálattal vette tudomásul ifj. *Solymossy* Lajos jéggazdának lemondását, kinek buzgó működéséért teljes elismerését nyilvánította. Az elnökség a jéggazdai teendők végzésére ideiglenesen *Dobó* Zoltán tornatanárt kérte fel.

Polgári fillérestély. A Polgári önképző és segélyező-egyesület f. hó 15-iki fillérestélyét *Ráduly* Irma és *Tamás* Erzsike rendezik. Közreműködnek: *Petrányi* Miklós tanár felolvas, énekel *Demény* Irénke, monologot éd elő *Nosz* Ilonka, szaval *Bartók* Anna, szaval *Jánosy* N. tanár jelölt.

A szegény gyermekekért. A helybeli Jótékony nőegyesület a szegény és árva tanulógyermek évi felruházására adott 330.06 k., gyűjtés útján befolyt 136.40 k. összesen 466.46 k. Felruháztak: a) a helyb. községi elemi fiúisk.-ból 39, b) az ev. ref. elemi leányisk.-ból 24, c) a r. kath. elemi leányisk.-ból 3, d) a kisededővő intézetből 3, összesen 69 szegény tanulógyermeket. Ezen kívül még 4 városi szegény kapott ócska rubázatot és így összesen 73 an részesültek ruha segélyben. Utólag a múlt heti gyűjtéshez még *Jánosi* Gyuláné küldött 1 női felsőt és 2 pár cipőt. A szíves adakozóknak ez uton mond köszönetet az elnökség.

Félévi vizsgálatok a Szakiskolában. A helyi m. kir. állami kő és agyagipari szakiskola első félévi vizsgálatai következő sorrendben tartatnak meg: Január hó 29-én. (Hétfő) 8—9. Magyar nyelv. I. évfolyam. 9—10. Szám- és elemi mértan. I. évf. Számtan. III. évf. 10—11. Könyvvitel és költségvetés. III. évf. 11—12. Agyagipari technológia. III. évf. Egészségtan. IV. évf. 12—1. Kőipari technológia. III. évf. Leíró építés és alaktan. II. évf. Január hó 30-án. (Kedd) 8—9. Magyar nyelv. II. és III. évf. 9—10. Ábrázoló mértan. II. évf. 10—11. Természettan I. évf. Vegytan. II. évf. 11—12. Hit-tan. I—IV. évf. 12—1. Számtan. I. és II. évfolyam.

700 perzentos pótdadó. A következő levelet vettük. Tekintetes Szerkesztő ur! Becses lapja hasábjain szíveskedjék a következőket közreadni. A „Székelyudvarhely“ egyik közelebbi számában „Pap tanító és jegyző“ cz. közlemény jelent meg, melyben cikkirő ur többek közt azt mondja, hogy nagy a nyomoruság Szentkirály községben; 700 perzentos pótdadó terhe alatt nyög a székely nép. Nehogy az illetékesek és az ehhez értők jogos felháborodásuknak és sajnálatuknak adhassanak kifejezést, kötelesemnek tartom ezen légből kapott „füllentést“ oda igazítani ki, hogy jelenleg 50% pótdadó terhe alatt görnyedezünk. A „70%-os perzent“ sajtó hiba sem lehet. Vagy tán nincs tisztában cikkirő a %-okkal. Állami egyenes adónk 2880 k. ennek „700 perzentos“ pótdadója 20000 k. volna. Felekezeti jellegű kiadásaink — a mi párbérrel vonatik le — 2000 koronára tehető; közbirtokossági terheink pedig 1700 korona. Ha tehát ezekhez is hozzászámítjuk pótdadó jellegű kiadásainkhoz, a 160%-ot akkor sem haladjuk túl. Patika, takaréksz. terheinkkel tán sokra felemelkedne, de akkor sem „700-as perzentre“. Így tehát nem foghatom fel azt a bámulatos számítási módot. Szerkesztői üzenet szerint nem ők találták fel ezt a pótdadót. Ezek szerint nem is volna nekik való a „patent“. Ne füllentsünk tehát kérem a nagy közönség előtt, mert az ily jellegű ragyítások mint dig egy jó közigazgatás rovására esnek. Magyarországon, vagy tán még Európában is „unikum“ nem szeretnénk e téren lenni. Nota bene mégis 50% pótdadónk van s az ily tulságos nagymondásokkal kár az olyan fajta dicserendő híreket összetörni.

(Egyik adófizető.)

Iparfejlesztő-bizottsági ülés. Az udvarhelyme gyei Iparfejlesztő bizottság f. hó 9-ikén *Ugron* János főispán elnökléte mellett ülésezett. Az ülés egyetlen tárgyát a múlt évi számadások felülvizsgálása képezte, melyeket teljes rendben találtak.

A fodrászok bálja a múlt vasárnap a várakozásnak megfelelő szép sikerrel folyt le. Az estélyen bár nem volt nagy számu közönség, de a megjelentek annál vigabban mulattak kiváló virradtik. Az erkölcsi sikerrel karöltve jár az anyagi is, amennyiben daczára a 353 kor. 90 f. kiadásnak, 84 korona 50 f. jutott jótékony célra, melyet a derék rendezőség a rajtájából 114 korona 50 f. egészített ki. Az estély anyagi sikeréhez felülfizetéseikkel hozzájárultak: *Flómer* Lajos Bpest. 3 kor., *Nagy* Kálmán jbiró 1, *Teichner* Jakab 3, *Szakács* Zoltán 20, *Barabás* Albert 1, *Szabó* Domokos v. gazda 2, *Daróczi* István 2, *Sándor* István 4, *Nuszbaum* János 2, *Csendőr* Pál 40 fill., *Dr. Pál* Ernő 8, *Hódor* Károly 1, *Persian* János 8, *Dr. Damokos* Andor 3, *Dr. Kovácsy* Albert 54, *Dr. Válcsik* Ferencz 56, *Dr. Szöllösi* Ödön 3, *Dr. Horváth* Károly 4, *Zöld* János 3, *Ugron* Zoltán 40, *N. N.* 1, *Fekete* Manó 8, *Tamás* Balázs, *Beteg* Pál, *Szentpétery* Ferencz 2—2 kor. Az összes bevétel 438 kor. 40 f., melyből levonva a kiadást maradt jövedelem 84 kor. 40 fill., melyből a rendezőség 42 k. 30 fillért a sétatér javára, 42 k. 20 fill., hozzáadva a rendezőség 30 koronáját, s így 72 kor. 20 fillért *Bartha* Miklós siremlékére adott. A rendezőség ez uton is köszönetet mond a bál vendőkeinek és a felülfizetőeknek.

Egy Népnevelő egyesület és Önképzőkör. Ha egy népünk sorsa iránt érdeklődő ember Kobátfalva községben a lakók anyagi helyzete- és gazdasági viszonya felől tudakozódik, örömmel hallhatja, hogy abban az igazán csendes községben ma mindenféle, a nép anyagi helyzetének előmozdítását szolgáló szövetkezet van, melyek igen szépen virágoznak. És most *Miklós* Jenő tanító nemes szándékkal, erős akarattal betetőzte az épületet egy Népnevelési egyesület szervezése által. Egyesültek tehát Kobátfalván a tanító és szülők a helyes gyermek nevelés szent ügyéért s nem pedig hir, név és dicsőségért. Egy célra törekednek: hogy a helyes nevelés által gyermekeik vallásosak, erkölcsösek, „hü honfiak és honleányok“ legyenek. Már foly a munka. Minden második vasárnap délután férj és feleség együtt meennek az egyesületbe, hol „A helyes nevelés a 16 évig“, „A felebaráti szeretetre való helyes nevelés“ és „Emléktársaink birálata s előlemondások gyermekeink előtt“ című tételekről előadások is voltak. — Az egyesületben ott látjuk szíves közreműködéssel *Deák* Miklós lelkészt nejjével s nagy ügybuzgalommal *Osváth* Áron körjegyzőt nejjével, *Robonyi* Adóft s mintegy 50 apát és anyát. — Lám így teljesítik a tanító és szülők kötelességeiket! És *Miklós* Jenő tanító ezzel sem elégedett meg. A 26 év óta fennálló kobátfalvi Önképzőkör minden 20 éven felüli tagját tanulásra s nyilvános előadásra szoktatja. Ugyanis az önképzőkör heti 2 összejövetelén ma az ifjak is tartanak könyvből tanult 4 gazdasági előadást, összehasonlítva a tanultakat a szülőktől látottakkal. — Így helyettesíti *Miklós* Jenő tanító Kobátfalván a szini előadásokat! Csak előre ezen az uton! Az ilyen teher könnyű s az ilyen iga gyönyörűség! Ilyen munkában elfáradni nem szabad! Ebben nem éri el sem a tanítót, sem az embert az üldöztetés nyila s a rágalom fulánkja! Ennek ha más nem is, de a lelki nyugalom igazi jutalma leend alant és fent!

(Tudakozódó.)

Nyilvános köszönet. A következő sorok közlésére kértünk fel. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség Egyházi Értekezletének férfi és női választmánya az egyházi estélyek sikeresebb tétele céljából egy harmonium beszerzését határozta el. A nemes célra a következő kegyes adományok folytak be. Harmadik közlemény. *Molnár* Margit és *Nagy* Irma (bédoki) *Vajda* Ferencz, *Szöllösi* Samu 5—5 kor., *Imrich* Vilmos 2 kor. 20 fill., *Dr. Solymossy* Lajos, *Varró* Ödön, *Hlatki* Miklósné, *Özv. Dr. Fejérvári* Lajosné, *Id. Szakács* Károlyné, *Ilyés* Miklós, *Dr. Vass* Lajos, *Nagy* Kálmáné, *Gönczi* Lajosné, *Hein* Eszti, *Molnár* Károlyné 2—2 kor., *Szabó* Árpád, *Márk* Testvérek, *Dr. Kassay* Albert, *Szabó* Endre, *Trattner* Józsefné, *Lányi* Imréné, *N. N.*, *Tompa* Árpádné, *Dr. Urbányi* Istvánné, *Demeter* Dénesné, *Ferentzi* János, *Biró* Istváné, *Dózsa* Sárka, *Mátéffy* Domokosné, *Szabó* Nándorné, *Benedek* Béláné, *N. N.*, *X. Y.* 1—1 kor., *N. N.* 40 fillér. Összesen 53 kor. 42 fillér. *Félegyházy* Mariska és *Kassay* Paula ivén adakoztak: *Vajda* Ferencz, *Dr. Damokos* Andor, *Ugron* János 10—10 kor., *Dorner* Béla, *Özv. Doros* György, *Vargha* Ida 5—5 kor., *Félegyházy* Antalné 3 kor., *Sebesi* János, *Ádám* Albert, *Dr. Pál* Árpád, *Dr. Imreh* Domokosné, *Fejes* Áronné, *Kassay* Dezső, *Dr. Kassay* Albert, *Nosz* Gusztávné, *Koncz* Árminné 2—2 kor., *Gotthárd* János, *Kertész* Józsefné, *N. N.*, *Nagy* Ferenczné 1—1 kor. Összesen 70 kor. A gyűjtés eredménye 267 kor. 68 fillér. Fogadják a nemes szívű adakozók az Értekezlet hálás köszönetét. *Vajda* Ferencz elnök, *Paál* Sándor pénztáros.

Színházi hét. Pénteken január hó 5-én *Miklós* Gábor és neje. *M. Erdélyi* Cornélia jutalomjátékául Kontinak elévülhetetlen szép zenéjű operettje: a *Suhancz* került előadásra. A közönség a *Miklós*-pár tehetségével, ambíciójával és törekvéseivel szemben a kitüntető elismerés adóját azzal igyekezett leróni, hogy igen szép számmal jelent meg és élénk tpsall jutalmazta őket Az előadás maga — egészen objektíve szólva — nem tartozott a sikerültebbek közé. A czimszerepet az igazgatónő játszotta, de alakításában hiányzott a kellő jókedv, fesztelenség, élénkség és illuziókeltés. Egyénisége és a szerep jellege nem kongruensek. *Miklós* Gábornak a *Durand* rövid szerepe nem igen adott tért tehetségének az érvényesítésére, de a mi abból kiaknázható, azt ügyesen kiaknázta. *Adamek* Ilona szépen énekelt, de kár, hogy énekével nem áll arányban az alakító tehetsége. Játéka zamat és melegség nélküli. *Inke* Rezső (*Moren*) igen ügyesen volt maszkirozva és kellő önérzettel domborította ki az öreg generális nemes jellemét. *Szombaton*, január 6-án délután ifjusági előadás volt, „*Petőfi* Sándor élete es halála“ című énekes történeti színmű volt e célra kitűzve. Este az „*Ermelinda*“ című 3 felvonásos opera adott, melynek szövegét *Penker* Nándor írta. Zenéje *Lehel* Károlyt, a társulat kitűnő karnagyát dicséri, mint annak szerzőjét. A közönség méltó ovációba résziesítette őt. A zene értékét illetőleg nem mondhatni ugyan, hogy teljesen kiforrott és tömör zene-tehetségnek a szüleménye; de azért szívesen adóznunk *Lehel* zenei intelligenciájának. Az előadás keretében *Erdélyi* Cornéliát (*Ermelinda*), *Adamek* Irmát (*Almanzor*), *Székely* Sándort (*IX. Cerbaros*) és *Kertész* Sándort (*XIII. Meriadores*) illetheti méltóan a dicséret és elismerés. — *Vasárnap* nem volt előadás. — *Hétfőn* január 8-án újból *Az ember tragédiája* került színre, ugyan azzal a szerepfelosztással, mint az

első alkalommal. Az arról mondott kedvező ítéletünk módosítás nélkül fenntartjuk. — *Kedden*, január 9-én ugyancsak ismétlése volt egy már előadott darabnak; a *Csöppség* nek. Ez is ugyanazokkal a szereplőkkel, ugyanazon szép sikerrel és nagy hatással ment, mint a darabnak első előadása. A kiváló vigjáték szívet hódító tartalmának és színvonalának próbákot abban látjuk, hogy a közönségnek az a része, mely azt már az első alkalommal látta, most még talán fokozottabb élvezettel engedte át magát a darab költői szépségének.

Bárdy Gabi vendégszereplése. Szerdán, csütörtökön és pénteken este valóságos ünnepi hangulatban volt a színházlátogató közönség. A nagy terem zsufolásig megtelt, ember ember hátán szorongott. Feszült érdeklődés és kíváncsiság, ragyogó jó kedv tükröződött vissza az arczokon. Mi magyarázza ezen rendkívüli eseményt, ezen ünnepi hangulatot? A színigazgatónak sikerült egyik legkiválóbb énekes művésznőket: *Gróf Zayné Bárdy Gabriella* urnót a jelzett három estére megnyernie. És valóban a szín- és énekművészet barátai és hívei őszinte köszönettel tartoznak azért az igazgatónak, hogy arra alkalmat adott nekik, hogy egy valóban megáldott kiváló tehetség, egy harmonikus művészlélek finoman csiszolt megnyilatkozásaiban gyönyörködhesse. Az illusztris vendég szerdán a *Lüben* mint *Antonia*, illetőleg *Amália*, csütörtökön a *János Vitézben* mint *Kukurica János* és pénteken a *Kurucz-furfangban* mint *Böske* lépett fel. Mind a három szereplése egyenlő értékű, mind háromban kimutatta előkelő művészetének ritka kvalitását és mind háromban egyaránt lényének varázsa alatt állt a közönség. Nyílt színen kapott számtalan és zajos tapsot, de különösen az egyes felvonások után valóban orkányszerűen tört ki spontán módon az elementáris erővel meg-meg nyilatkozó, általános tetszés. Pénteken bucsuelőadásakor két szép csokorral is tisztelték őt meg. Benyomásainkat az ő művészetéről a következőkben foglaljuk össze. Hangja nem nagy terjedelmű ugyan, de bravurosán, igazi souverénitással tud vele bánni, az erőt és lágyságot, a fényt és az árnyékot kitűnő színezéssel, céltudatosan osztja meg, gyönyörűen akcentuál, énekében nem vész el egy hangelem sem. Alakítása egy finom cizellirozott muokához hasonlít, a melyben minden egyes részecske a legharmonikusabban illeszkedik a másikhoz és mindnyájan egy tökéletes egészzé folynak össze. Nincs ott hézag, nincs ott felesleges elem. A művésznő rendkívül képzett és intelligens előadó, a ki mindig magasabb pretenziókkal lép a közönség elé. Mozdulatai diskretek és plastikusak; arczjátéka jellemzetes és híven simul azon érzelmhez, melyet tolmácsolnia kell. Ehhez járul egész megjelenésének hódító bája és lebilincselő szeretetreméltósága. Még a három előadásra, nem különben az egyes szereplőkre vonatkozólag kívánunk egy-egy tárgyilagos megjegyzést tenni. A mi a *Lüben* illeti, nem helyeseltük azt, hogy *Miklós* Gábor olyan szerepekre is vállalkozik, a melyekre tehetősége őt kevésbé hivatott teszi. A *Plinhard* tűzér szerepe, őszintén mondom — nem neki való. Lehet valaki jó kuplett énekes, de abból nem következik, hogy melodikusabb áriákat is tudjon előadni. Szívesebben szeretők volna őt a *Sainte Hypothese* szerepében látni, melyet *Gáspár* Jenő játszott. *Inke* Rezső (*Grange* Rotailere báró) alakítása nem volt egyenletes. — A *János Vitéz* előadása nem volt kifogástalan. *Iluskát* *Adamek* Irma adta. Éneke még a *Bárdy* mellett is érvényesült, de játékának szintelensége, fagyossága még kirívóbb volt annak temperamentumával és érzelmi melegségével szemben. A *Bagó* szerepe *Székely* Sándor kezében volt, de vagy elfogódottságnak, indispositionnak, avagy egyéb körülménynek tulajdonítható-e, tény az, hogy az ének részekkel nem tudott megbirkózni, sőt a legjobb daloknak a hatását teljesen lerontotta. Elismerőleg kiemelendő *Aranyossy* Bella (királykisasszony). — A *Kurucz-furfang* előadásában sok szakadottság, vontatottság és szerep nem tudás volt észlelhető. A karban nem volt meg a kellő fegyelmesség és egyöntetűség. Dicséretet érdemel *Aranyossy* Bella (*Katicza*), temperamentumos játékáért, *Uti* Gizella a *Czinka* Panna lelkesítő ábrázolásáért, *G. Pap* Erzsébet az öv. *Bocskayné* szerepének helyes felfogásával való alakításáért. *Erdélyi* Margit, a ki a *Somfáné Borbálát* adta, zajos derűtséget keltett a komikum eszközeinek rendkívül ügyes felhasználásával. Itteni működése alatt ez volt a legjobb alakítása. *Gáspár* Jenő, a ki *Miklós* Gábor helyett a *Bögözy* Lőrincz szerepet játszotta, eleinte kissé feszélyezettnek látszott, hovatovább azonban mindjobban bele-mélyedett; *Székely* Sándor (*Tetőny* G.), valamint *Inke* Rezső (*Senki* T.) alakítása rokonszenves volt.

IRODALOM.

x *Mesék az írógepről.* *Szomaházy* István új könyve ugynevezett tárczaregény. Mindegyik fejezet egy-egy önálló novella és a tizenkilenc együttvéve elmeséli nekünk, mint lesz egy ügyes, rávasz gépirókisasszonyból méltóságos asszony. A publikum nagyon szereti az ilyen, ugynevezett szerencsésen végződő históriákat és *Szomaházy*ban sok kedvesség, elmésség és elevenség van ahhoz, hogy alakjait megkedveltesse nekünk. Annyi sokat kölcsönöz *Lehmann* Vilma kisasszonynak a saját írói szeretetreméltóságából szinte nehezünkre esik konstátálni, hogy ez a szép és ügyes kisasszony igen közönséges, sőt ha

szabad ezekre a könnyű alakokra ilyen súlyos jelzőt használni. igen kevés erkölcsi tartalommal bír a nő. Egy fiatal, tizenkilenc éves, szép leány, ki azért megy a közgazdasági bankba gépirókisasszonynak, hogy ott a lehető legjobb partit magának megkaparítsa. Husz évvel ezelőtt a közönség még visszariadt volna az ilyen vállalkozó szellemű regényhősnőtől, azonban a változott időkkel, változtunk mi is. A *Lehmann* Vilma kisasszony környezete sokkal kedvesebb, sokkal szimpatikusabb, mint maga a portyázó kisasszony. A legravaszabb, legszárzabb bankhivatalnokban is több a poézis, az idealizmus, a nemes romantika, mert ime ketten is feleségül kérik a szép leányt. A szép tündér azonban már a méltóságos vezérigazgató urra vetette a szemét s nem szédíti meg a jó kedvű fiuk bolond elméssége, flirtje, udvarlása. Pedig ezeket a jökedvű fiukat sok szeretettel, nagyon ügyesen s elmésen rajzolja meg előttünk *Szomaházy*. Valamint kitűnően sikerült a bankvilág furcsa, különös levegője is. A könyv *Singer* és *Wolfner* kiadásában jelent meg, ára 3 korona. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági egyesületből.

Vármegyénk gazdasági egyesülete f. hó 9-én tartotta Dr. *Damokos* Andor alispán elnök vezetése mellett havi rendes választmányi ülését, a melyen a választmány tagjai nagy számban jelentek meg.

Tudomásul vétetett a tanács azon átirata hogy a husz drágaság ellensúlyozására az egyesület kezdeményezésére vidéki mészárosok felhivatnak, hogy a városi vágóhidon leölt marha husát betenkint kétszer, kedden és szombaton árusítsák, egyúttal *Dénes* Samu állatorvos irásban beadott indítványára kimondta a választmány, hogy szorgalmazni fogja egy hatósági mészárszék felállítását. Az egyszer megindított, de napirendről levett szövetkezeti mozgalom megújítására lépések tételnek.

Elhatározta a választmány, hogy belép a magyar gazdák szövetségébe.

Az év folytatában rendezendő állatkiállításokat illetőleg határozatott, hogy február 28. és márcz. 1-én Székelykeresztúrt bika, illetve magyar erdélyi fajta tenyészállat kiállítását és vásárt tart az egyesület, az ősszel pedig borjas tehén és ünökkiállítás. Megalakította a székelykeresztúri kiállítás rendező és bíráló bizottságait.

Határozatott, miszerint a gazdakörök átiratilag értesítetnek arról, hogy a rendes választmányi ülések minden hónap második keddjén d. e. 10 órakor tartatnak a vármegyeház kistermében, amelyekre külön meghívók nem bocsáttatnak ki, csak a helyi lapokban közzététve a tárgysorozat, lesznek az érdekeltek a megjelenésre felhiva. (H.)

Felhívás Udvarhely megye összes közbirtokosságaihoz.

Minden erdőgazda tudatában van annak, hogy az erdő törvényeinek szigorú keresztülvitele sajnó sebeket ejtett a közbirtokosokon. Annak idején nem lévén a vármegye erdőbirtokosai az erdőtörvény felől teljesen tájékozva, több kisebb-nagyobb sérelmeken kívül reánk nehezedett az a nagy csapás, hogy az erdőtalajok osztályozása, a véderdők kijelölése és a feltétlen erdőtalajok megállapítása céljából alakított bizottságba tudatlan, hivatásához nem értő bizottsági tagot küldött vármegyénk s ennek beleegyezésével csaknem összes erdőségeink talaja feltétlen erdőtalajnak minősített s mint ilyen erdészeti kezelés alá vétetvén, most kezeléseért terhes költséget fizetünk, mikor nincs elég legelőnk, kaszálónk és szántónk.

Fenyéd közbirtokossága f. hó 8-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy kérni fogja a következőket:

1. A véderdők nagyobb része nem feltétlen erdőtalajnak, csak tévesen lettek véderdőnek minősítve mind. Éppen ezért földmívelési miniszter ur ő nagyméltósága bocsássa ki azokat, mint nem feltétlen erdőtalaju véderdőket az erdészeti kezelés alól, s mint legelőrdőket, legelőket, kaszálókat és szántókat bocsássa a birtokosok szabad gazdálkodásába.

2. A véderdőkben is engedtesse meg a galyak szabad elhordása és a füvek le legeltetése egyszerűs mindenkorra minden időközi kérdés nélkül az erdőgazdák egyszerű kijelölésével, hogy az engedély hosszadalmas útja ne akadályozza a kellő időbeni kihasználást.

3. Az erdőbirtokosok határozataiban foglalt intézkedések intenzívebben vétessenek figyelembe a kihasználásánál, kezelő erdőtisztek ne legyenek az erdőgazdák rideg ellenőrei csupán, hanem mint jóindulatú szakreferensek a törvény jóindulata magya-

rázásával juttassák érvényre az erdőgazdák intentióját.

4. Az erdészeti bizottságban az erdőbirtokosok is képviseltessenek, mert ezáltal csak méltányosság lesz gyakorolva az erdőbirtokosságok érdekei megvédése szempontjából.

Ugyanezért elhatározta, hogy ezen a vármegye minden községét egyformán érdeklő aktív eredményesítésére az összes vármegyei erdőbirtokosokat egy értekezletre összehívja s az összehívással emegmet, mint birtokossági elnököt határozatilag meg is bizott.

Felkérem tehát a vármegye összes erdőbirtokosságát, hogy *follyó hó 30-án d. e. 10 órakor a vármegyeház dísztermében jelenjünk meg*, ott ezen és hasonló sérelmeinket már előre elkészített jegyzékből kiszedve, foglaljuk egy emlékiratba, azt illetékes helyére való juttatás szempontjából, terjesszük fel az erdészeti bizottsághoz, törvényhatósági bizottsághoz és törekedjünk oda, hogy régi óhajaink teljesüljenek, a véderdők tenger területéből szakittassanak ki a legelőrdők és legelők, akkor fejlődni fog állattenyésztésünk és tetemesen fog apadni az erdő-örzési és kezelési költség. *Balázs* Károly, b. elnök.

Gyümölcsösök a Székelyföldön. Az utóbbi évek nagy gyümölcs-kereslete, — igen helyesen, — több helyen adott a Székelyföldön is impulzust nagyobb gyümölcsösök létesítésére. Felsőrákoson az ősszel 25 holdas új telepet rendeztek be; Muzsnán pedig a gazdakör most határozta el, miként a „Szamóca“ nevű, mintegy 200 hold területű határrészt nemes gyümölcsfa oltványokkal ülteti be.

Tejszövetkezetek Udvarhely megyében. A Székelyföldi miniszteri kirendeltség népünkre nézve valóban áldásos működésének eredményei, hiába minden bizalmatlanságnak és rosszindulatnak, csak most kezdenek kidomborodni. Az akció udvarhely megyei vezetőjének *Dörner* Béla megbízottnak lelkes és lankadatlan fáradozásának minden ténykedéséből kiderzik a nagy feladat átértettsége. Nagy csatát kellett a kirendeltségnek a vármegyében megvívni, amíg a közönyt, az előítéletet letudta küzdeni. És az elért sikerek nagyságát fontosságát épen az emeli, hogy nyakas, önféjű, gyanakodó székelyekkel volt dolga, s ezernyi akadály dacára is nagy, messze jövőre kiható eredményeket ért el. A kirendeltség legújabb tejszövetkezési akciója szövetkezetek alakítását vette programjába, melyeknek fontosságát és jövődélmezőségét fölsőleges itt hangsúlyoznunk. Az első ilyen tejszövetkezet *Dörner* Béla kir. gazd. intéző, az akció vezetője és *Venczel* Dezső vajmester Magyarós községben már meg is alakították és ez évben még 15 ilyen szövetkezet létesítését tervezik, melyek mindenike részére a miniszteriumtól 2—2000 korona állami segínyt eszközöltek ki. A magyarosi szövetkezet élén *Rozsondai* István tanító áll. Ilyen formán tehát Székelyudvarhely bőségesen el lesz látva olcsó kitűnő teavajjal, mivel a szövetkezet termelését piacunkra szállítja.

TAVIRATOK.

Budapest, jan. 13.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A hercegprimás közbenjárása.

Politikai körökben ma egyébről sem volt szó, mint a fővárosi lapoknak azon híreiről, mely szerint *Vaszary* hercegprimás újévkor sajátkezű levelet intézett a királyhoz, melyben szerencsekívánatain kívül kérte a királyt a béke helyreállításának közreműködésére, ha a válság megoldása iránt olyan javaslattal járulnának eléje, mely a királyi tekintélyt nem sérti és a törvényes felségjogokat nem érinti.

A királynak a hercegprimáshoz intézett válasza, melyben kifejezi, hogy mennyire szíven hordja az ország ügyét és mennyire örülne, ha a hercegprimás által megjelölt irányban mozgó javaslat alapján az ország békéje helyreállana, — politikai körökben általános kedvező benyomást tett.

Ennek alapján ma hire jár, hogy a hercegprimás a koalíció vezéreire fog fordulni, fölkerve őket, hogy tegyenek javaslatot a királynak a béke érdekében.

A válsághoz.

Andrássy Gyula gróf ma délben fölkereste *Lukács* László volt pénzügyminisztert és vele hosszason tanácskozott.

A mára tervezett miniszteri tanácsot a kormány tagjai már tegnap megtartották. Hír szerint *Fejérváry* miniszterelnök részletesen beszámolt a három napig tartó bécsi kihallgatásáról.

Szentpétery Gergely

tudatja, hogy már átköltözött az ujonnan épült Frölichné-féle házba az Alsó-piacz-térre, a cukrászda mellé, s egyuttal a n. é. közönség szives pártfogását kéri.

5 koronáért

küldök egy postacsomag 4 és fél kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsérült

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jaszmin, gyöngyvirágból szépen összeválogatva, a pénz előzetes be-
küldése esetén v. utánvétellel.

Auffenberg József, Budapest, Bezerédi-u. 3.

Eladó telek. Eltávozás miatt a Vár-utca 15. szám alatti telek örök áron eladó. Értekezni lehet **ifj. Bodrogi Györgynél**

Nincs többé iszákosság!

a Zoa-por használata után, amiről ezer meg ezer köszönőlevél önként beérkezett. A Zoa-por kávé, ital, étel vagy szeszitalban adható anélkül, hogy erről az ivó tudomással bírjon. Teljesen ártalmatlan.

A Zoa-por többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert előidézi azt a csodahatást, hogy az iszákosnak a szeszitalokat ellen-szenvenessé teszi.

A Zoa-por csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy leánygyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását

Zoa a családok ezreit békítette ki, sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Nem kevés fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel meghosszabbította. Egy adag ára egy teljes kurához 10 kor Szétküldés titoktartás mellett portó és vámmentesen törté-
nik, utánv. vagy a pénz előleges beküldése mellett Szállítja

AUFFNEBERG JÓZSEF, Budapest, VIII Bezerédi-u. 3

FIGYELEM!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb. neves művésznők által állandóan használt, Franciaországban kitüntetett s legjobbnak elismert:

- a Janovitz-féle Gyöngy-kréme tégelye 1 kor.
- a Janovitz-féle Gyöngy-szappan darabja 80 fill.
- a Janovitz-féle Gyöngy-pouder (rózsa, fehér és krém-színben) doboza 1 kor.
- a Janovitz-féle Gyöngy-arcvíz üvege 2.50 fill.
- a Janovitz-féle Gyöngy-kézfinomító üvege 70 f.
- a Janovitz-féle Gyöngy-szajviz (a szápadlás, fogtus és fogak erősítésére) üvege 1 k. 60 f.

Kapható az egyedüli készítő

„Angyal” gyogyszertárban, Hatvan.

Diszkrét postal szétküldés naponta.

Szám 5046—1905. tkvi

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Borsos Márton végrehajtónak, Fülöp Mihályné végrehajtást szenvedett elleni 400 korona tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbíró) területén lévő a Szent-Demeteri 3 sz. tjkvben foglalt 4. hr. ingatlanra 822 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenebb meg-elölt ingatlan az 1906 évi január hó 26-ik napjának d. e. 9 órájkor Szent-Demeter község házánál meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított ki-kiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 százalékát ké-zpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én, 3333. sz. a. kelt igazságügym. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékké-pes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bánatpénz-nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Székelykereszturon, 1905. decz. 14-én.

Veress, aljárás bíró.

Sz. 33—906. k. i.

A homoródi járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye oklándi járásához tartozó bardoczi jegyzői körben nyugdíjazás folytán megüresedett körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb folyó évi január hó 17 ig nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A körjegyző javadalmazása a következő:

1. Kézpénzfizetés . . . . . 1600 kor.
2. Utazási átalány . . . . . 160 "
3. Irodai átalány . . . . . 70 "
4. Levélhordó tartási díj . . . . . 80 "
5. Iroda szolgálta tartas . . . . . 78 " 86 fill.
6. Anyakönyvi dologi kiadások . . . . . 81 " 18 fill.
7. Irodai és anyakönyvi helyiség.
8. Természetheti lakás.
9. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Okland, 1906. január hó 10.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

8—1906 végh.

Harisnya különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dúsválaszték a legdivatosabb női-, férfi- és gyermekharisnyákban.

Kallós S. BUDAPEST, VIII, József-körút 9 sz.

12 pár saját kötésű fekete cérna harisnya 10 korona.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi hogy a székelyudvarhelyi kir. járás-bírósnak V. 236/4—1905. polg. számú végzése ál-tal sz.-udvarhelyi Szebeni Antalnak, képviselve Dr. Válenstik Ferencz ügyvéd által, sz.-udvarhelyi Rájk József, neje Mészáros Vilma ellen 2100 korona tőke s járuléka iránti ügyben, alpereseknél Székelyudvar-hely községben összesen 1510 koronára becsült kö-vetkező javai, u. m.: Egy minerva varró gép 54269 szám alatt, egy czilinder varró gép 10374 sz. alatt, egy pár bagariabőr férfi-csizma, három pár sárga bőrből készült férfi-csizma, egy üveges stélázi 3 rámás, közép fiókkal és még 6-tól 37 tétel alatti különféle ingók, Székelyudvarhelyen alperesek ifj. Rájk József és neje házánál 1906. január hó 31-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alól is a többet ígérők-nek át fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak miudazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvénye-síthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölölésére fognak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-udvarhelyt, 1906. jan. hó 9-én.

Biró Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas” vagy „kulcs” szappan)

Legjobb, legkiadósabb s ezért a legolcsóbb szappan.

Ment minden káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portlandora cementet olcsón ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.